

William Shakespeare - Hamlet

Část A

Téma:

- pomsta, boj za spravedlnost, touha potrestat viníka, existencialní otázky bytí, života, atd.

Další dílčí motivy

- síla přátelství, láska, vztah mezi rodiči (matka X syn, otec X syn)

Hl. a vedl. postavy

- Hamlet - hl. postava, princ, má rád Ophelii, bojuje za spravedlnost, odvážný, statečný, pozitivní vlastnosti
- Otec Hamleta - duch, odkryje synovi pravdu
- Hamletův strýc, Klaudius - vrah jeho otce, záporná postava, usiluje o vraždu Hamleta, zkažený, proradný
- Matka Hamleta, Gertruda - neumí ctít určité zásady - rychle po smrti manžela se provdá, nemá vůči Hamletovi moc mateřské lásky
- Horacio - nejlepší kamarád Hamleta, jediný na konci přežije
- Ofélie - Hamletova láska, dcera Polonia, po smrti otce se zhroutí a utopí se v řece
- Laertus - syn Polonia, zaslepený pomstou vůči Hamletovi kvůli smrti Polonia, spikne se s Claudiem, umírá v boji s Hamletem
- Polonius - otec Ofélie a Laerta, za oddanost králi zaplatí životem, nedovoluje Ofélii stýkat se s Hamletem

Časoprostor

- Dánsko, hrad Elsinor
- středověk, možná doba Shakespeara, není uvedena přesná doba

Děj

- Pohřeb Hamletova otce, strážce Hamleta upozorní na úkaz jeho otce na hradbách, Hamlet se rozhodne tam další den jít
- Otec mu řekne, že byl zavražden jeho bratrem, Claudiem, nalitím jedu do ucha. Chce, aby Hamlet potrestal Claudia, ale chce, aby ušetřil Hamletovu matku.

- Hamlet začne řešit pomstu, zjišťuje pravdivost vraždy, předstírá šílenství. Na hrad přijedou herci a odehrají scénu smrti jeho otce, sleduje reakce matky a Claudia, oni odchází uprostřed vystoupení a Hamlet to pochopí.
- Říká to Ophelii, vidí, že za závesem někdo je, myslí, že to je Claudius, ale po probodnutí závěsu mečem zjistí, že je to Polonius. Laertes chce pomstít Polonia.
- Claudius posílá Hamleta z Dánska pryč do Anglie s dvěma bývalými spolužáky. Hamlet má být na pobřeží Anglie popraven, ale díky Isti se vrací do Dánska - přijde na to, že má být popraven, dopis vymění za jiný, ve kterém se píše, že mají být zabiti ti, kteří dopis přinesou a tak se stane.
- Laertes vyzve Hamleta na souboj, chce pomstít otce Polonia, Hamlet musí přijmout. Lertův meč je otráven - domluveno s Claudiem, pro jistotu je víno pro vítěze otrávené.
- Gertruda sleduje soubor, ve kterém Hamlet zabije otráveným mečem Laerta, ale sám je otráveným mečem zraněn. Gertruda neví, že je víno otrávené, trochu upije a umírá. Před smrtí Hamlet zabít Claudia zbytkem otráveného vína.
- Přijde Horacio, chce spáchat sebevraždu, ale Hamlet jej přesvědčí, aby Horacio zůstal a pověděl ostatním, co se tam stalo.
- Na konci leží 4 mrtvoly - Gertruda, Laertes, Hamlet, Claudius.

Kompoziční výstavba

- Lit. druh - drama
- Lit. žánr - tragédie
- Lit. forma výrazová - drama
- Lit. forma z pohledu vypravěče - er forma

Kompozice

- monology, dialogy, filosofické monology - "Žít, či nežít"
- blankvers
- archaismy, řada básnických prvků

Část B - kontext autorovy tvorby

William Shakespeare

- Doba autora - přelom 16. a 17. století
- dramatik, básník, psal sonety, žil v době královny Alžběty I., oblíben na jejím dvoře
- pocházel z města Stratford nad Avonem
- u kočovného divadla, vlastník divadla The Globe
- porušuje poprvé od doby antiky trojí jednotu místa, času a děje (stanovil Aristoteles)

Další známá díla

1. Tragédie - Romeo a Julie, Hamlet, MacBeth, Othello
2. Komedie - Sen noci svatojánské
3. Historické hry - Jindřich IV., V., VI., Julius Caesar

- hry jsou stále relevantní
- díla inspirují další autory, např. Romain Rolland - Petr a Lucie, Jan Otčenášek - Romeo, Julie a tma

Doba vzniku díla

- Renesance, vznik - Itálie, 14. st., v Anglii je až do 17. st., zaměřen na všestranného člověka,
návrat k antice - svoboda člověka, volnost, vliv vědeckých & astronomických objevů

Další autoři

- Francie
 - Francois Villon
- Španělsko
 - Miguel de Cervantes Saavedra - Důmyslný rytíř don Quichote de la Mancha
- Itálie
 - Giovanna Boccacio - Dekameron
 - Dante - Božská komedie
 - Francesco Petrarca